

Chương 6 : Những Công Việc Bên Lề Ở Chợ Quán

Bốn Năm Giáo Sư Trường Điện

Sau khi phụ trách công việc khai thác nhà máy nhiệt điện Chợ quán trong vòng 5 năm, tôi nhận lời đi dạy tại *Trường Cao đẳng Điện học Phú thọ*, môn *Nhà máy Nhiệt điện (Centrales thermiques)*, lớp 2 giờ một tuần trong 4 khóa kỹ sư đầu tiên tại trường này.

Vào 1964, tôi được giao nhiệm vụ phối hợp khai thác, ngoài nhà đèn Chợ quán, thêm 3 nhà đèn diesel: Chợ lớn Diesel, Cầu kho, và Tân sơn nhứt. Vì công việc quá bề bộn tại sở, lúc đó sự liên lạc bằng điện thoại cũng không dễ dàng (chưa có *cell phone*) cho nên tôi rất tiếc mà xin ngưng dạy tại trường này.

Gặp Bạn Cuối Tuần

Trong những năm đầu, khi mới về làm việc tại Sài gòn, gia đình chúng tôi thường đến chơi tại nhà anh chị Lâm Ngọc Diệp vào chiều chúa nhựt, giải trí cuối tuần. Anh Diệp lúc đó làm việc cho *Nha Hàng không Dân sự*, nhà rộng rãi và mát mẻ tại phi trường. Hai gia đình chúng tôi quen biết từ bên Pháp. Anh chị Diệp và vợ chồng chúng tôi làm đám cưới tại Paris, cách nhau một tuần lễ. Anh Diệp và tôi đều học trường ENAC, *Trường Quốc gia Hàng không Dân sự Pháp*, tại Orly.

Chúng tôi thường gặp nhau vào trưa chúa nhựt. Ngày chúa nhựt, tôi thường nhắc vợ tôi cho ăn cơm trưa sớm sớm, để có rảnh thì giờ đi chơi *bridge*. Khi đi đánh *bridge*, vợ con tôi cùng đi theo, và chơi với chị Diệp và các con ở nơi mát mẻ, khoảng thoáng. Chúng tôi đánh *bridge* cho đến 6-7 giờ chiều. Anh Diệp và

tôi "ghìen" đánh *bridge* lắm. Chúng tôi thường chung vui đánh *bridge* với các anh Nguyễn Văn Đạt, Dương Thiệu Dụng, Tôn Thất Trình, Phạm Minh Dưỡng, ...

Hình Diệp-Nguyệt và gia đình

Chúng tôi rất thân với anh chị Nguyễn Vĩnh Niên - Lưu Hữu Tuyên. Vợ tôi là bạn thân với chị Tuyên, từ lúc đi học chung tại trường Gia Long. Sau khi vợ chồng tôi từ Pháp trở về Sài gòn, chị Tuyên có nhà thuê trên đường Trần Hưng Đạo, ở gần chợ Nancy, cũng gần nhà đèn Chợ quán, nơi chúng tôi ở. Chị Tuyên

Hình Niên-Tuyên và gia đình

với vợ tôi rất khăng khít với nhau. Sau này vợ chồng anh chị Niên - Tuyền rất thân tình với vợ chồng chúng tôi.

Chúng tôi thường tham dự những tiệc của các dược sĩ, bác sĩ, giáo sư, với các anh chị Châu, Huợt, các chị Nguyệt Sương, Ngọc Sương, Ánh Tuyết, Bạch Hoa, Kim Hoa, anh NH Đức, chị Thê, anh Hoàn, chị LK Huyền, anh NX Thu, chị Trương Tú Phương, chị LH Dung, anh TH Hải, anh CT Sáo, anh chị Châu Hoài Mạnh, ... Vợ chồng Niên - Tuyền cùng vợ chồng chúng tôi thích rủ nhau chiều thứ bảy đi ăn cơm tại một quán ở Chợ cũ, xong rồi cùng nhau đi xem phim tại một rạp hát bóng ở đô thành, thật thân mật.

1992 ? Picnic at Hakona Garden CA

Hình Anh chị Diệu trong một lần picnic

Sau này, vài gia đình bạn bè thân thiết thường đến nhà chúng tôi chơi vào sáng chúa nhật, đa số chơi thể thao, đánh tennis, trong đó có anh chị KH Diệu, mà chúng tôi quen biết từ nhiều năm qua. Chúng tôi cũng thường gặp các anh chị TQ Thân, gia đình anh chị NV Bông, anh chị LQ Quyên, anh chị TV Cần (*Savon VN*), gia đình anh chị AT Thanh, anh HV Huôn, anh Giác, anh Xuân, v.v... Đôi khi, vào sáng chúa nhật, anh chị Diệu và vợ chồng tôi gọi nhau đi ăn phở thật ngon tại gánh phở trên lê đường Calmette (?) Ăn xong, tụi này đánh

một vòng xuống thăm viếng chợ trời, ở gần Chợ cũ. Khi về đến nhà độ 10 giờ sáng thì các bạn khác cũng lần lượt đến. Chúng tôi khởi sự chơi tennis và nói chuyện đời xưa, đời nay... trong lúc các chị hàn huyên và từ từ lo tính bữa ăn trưa gọn tại chỗ. Có khi nướng thịt BBQ ở ngoài trời, hay ở sân thượng.

Nhóm các chị rất thích gặp nhau cuối tuần và cũng có nhiều chuyện vui để chia sẻ với nhau, cũng hào hứng và náo nhiệt, cũng ồn ào lắm. Các cháu thì đi chơi với nhau trong vườn. Bên nhóm các anh cũng vui lắm, vừa đánh tennis vừa cãi vã om sòm khi trái banh đánh vô trong hay ngoài lẫn. Đây cũng là cái dịp để anh em cãi nhau cho vui.

Thắng hay bại trên sân không phải là quan trọng. Cãi vã cũng là một phần hứng thú trong dịp thể thao này. Ai cãi giỏi cũng là một lợi thế. Tiếng anh Diệu là trội hơn hết. Ai cũng nghe biết có anh khi ở xa cách đó lối 100 m. Lối một giờ trưa, các chị cho biết có thể ăn trưa, các anh chị em chung vui ăn uống, có khi có bia hoặc rượu vang. Ăn xong, nói chuyện cười giỡn, nô đùa cho đến lối 4 giờ chiều mới rả gánh ra về.

Đội Đánh Boules CEE

Từ lâu nay, CEE có một đội đánh *boules* (banh sắt) tại Chợ quán. Chơi "*boules gauloises*" là trò chơi *boules* nhập cảng từ Pháp. Người Pháp thường chơi *boules gauloises* với những quả sắt tròn, bề kính lối gần một tấc (gần 10 phân). Lúc đó, tại Sài gòn, có những đội *boules* tại 1) *Cercle Sportif*, 2) *BGI, Brasseries glacières de l'Indochine*, 3) *Distilleries Bình tây*, 4) *Khám Chí hòa*, 5) *CEE Chợ quán*, toàn là nơi có nhiều người Pháp.

Lúc đó đội Chợ quán có Legoff, Rosier, Renard, Warryn, Manternach, Bouet, và Phát.

Photo 1955 CEE P.L. Robine, (Ing en chef) A. Legoff(Chef Centrales)

Các ông Robine và Legoff

Từ 1965, tôi có rủ vài nhân viên Việt nam vào đội Chợ quán, đặc biệt có anh Dưỡng và con của cai Phát (?), đặc biệt chuyên môn về bắn (*tireur, shooter*). Nhờ có gia nhập thêm 2 chuyên viên về bắn, đội *boules* Chợ quán đoạt được 2 giải *boules* tại sân *Cercle Sportif* trong 2 năm đánh *boules* 1965 và 1966. Sau mỗi cuộc thắng cả đội được một châu ăn nhậu.

Giúp Nhà Máy Đường Hiệp Hòa

Vào lới 1962, tôi đang có trách nhiệm điều hành nhà đèn Chợ quán của CEE, lần đầu tiên tôi gặp anh Khương Hữu Điều tại văn phòng của anh, lúc đó anh là Giám đốc Kỹ thuật Công ty Đường Việt nam. Trong lúc bàn về vấn đề kỹ thuật ở nhà máy, anh Điều cho tôi biết, vì nhu cầu tân tiến hóa nhà máy đường Hiệp hòa, anh có ý định thay máy *steam piston engine* đang sử dụng, đổi ra thành máy *steam turbine generator* tại nhà máy đường Hiệp hòa. Như vậy sẽ cần hệ thống điện mới. Anh hỏi tôi có thể nào giúp về phần điện sau khi đổi ra *turbine generator* cùng không? Tôi thấy công việc này

không có gì khó khăn cả, nhưng tôi cũng muốn cho biết tôi đang làm việc cho CEE, cho nên, theo nguyên tắc, tôi không được làm chi ở ngoài, ngoại trừ có phép. Mặc dầu như vậy, tôi có thể giúp anh ngoài giờ làm việc.

Có một vấn đề là lúc đó đường đi từ Sài Gòn đến Hiệp hòa không được an toàn vì Việt cộng thường hay đào đường và phục kích xe của Công ty đường Hiệp hòa. Anh đề nghị đi bằng máy bay Cessna của Hãng không Việt nam. Tôi nêu vấn đề cần bảo hiểm, anh hỏi tôi nên bảo hiểm bao nhiêu, tôi trả lời “một triệu đồng.” Anh cho biết ông Chủ tịch Công ty của anh chỉ bảo hiểm có 500.000. Tôi đồng ý với số 500.000 đồng này.

Công tác điện này gồm có:

- Đến nhà máy Hiệp hòa, xem tại chỗ, đo đạc, tính toán và ước lượng nhu cầu vật liệu điện;

- Lập họa đồ và hồ sơ đặt mua những máy đo điện và dụng cụ điện cần thiết tại Pháp;

- Sau khi nhận được vật liệu, lới ba tháng sau, tôi cho một chuyên viên (anh Nguyễn Văn Dậu) lên Hiệp hòa để lắp ráp các vật liệu và dây điện theo họa đồ.

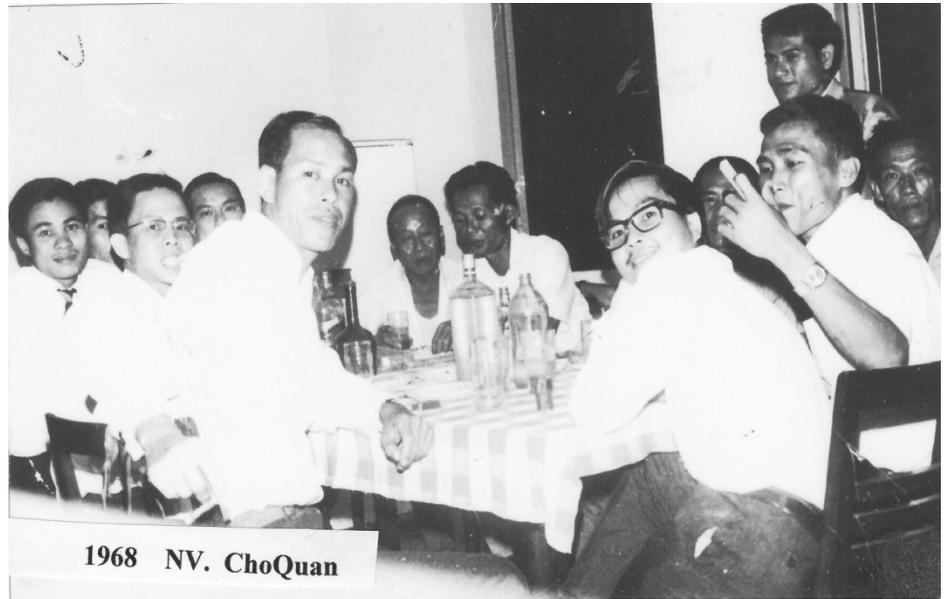

1965. Centrale de CHOQUAN , -Fete des AMES ERRANTES

Rằm tháng 7, Cúng cô hồn tại nhà đèn Chợ quán

Ngày hôm sau, tôi bay lên Hiệp hòa. Tôi và anh Dậu kiểm soát lại lần chót trước khi cho *turbine generator* chạy rồi cho đóng điện (*coupling*). Công tác có vẻ khó khăn khi nghe tả *Job description*, nhưng thật sự, chúng tôi ở Chợ quán đã làm việc này rất thường lăm. Tôi nhận lãnh thực hiện công tác này, vì tôi thấy vui thích mà được đóng góp phần nào về khía cạnh kỹ thuật cho anh Điều và CTĐVN, chớ không nghĩ đến vấn đề thù lao.

Sau khi làm và thử máy xong, anh Dậu và tôi lấy máy bay trở về Sài gòn chiều ngày đó. Khi đến Tân sơn nhứt, có anh Điều và vợ tôi ra

Nhân viên Chợ quán (1968)

tận phi trường đón chúng tôi. Ai ai cũng đều vui vẻ và hớn hỡ, vì nhiệm vụ được hoàn tất thật tốt đẹp.